

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 1.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.1.65>

УДК 330.322:336.531.2:339.727.22:336(477)

С. Л. Коваль,

к. е. н., доцент, Західноукраїнський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1565-4029>

А. В. Вітко,

здобувач ступеня доктор філософії кафедри фінансів ім. С. І. Юрія,

Західноукраїнський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-3069-5802>

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

S. Koval,

PhD in Economics, Associate Professor

Associate Professor of S. Yuriy Department of Finance,

West Ukrainian National University

A. Vitko,

Postgraduate student, West Ukrainian National University

FINANCIAL MECHANISM OF INVESTMENT GROWTH IN UKRAINE

У статті розглянуто та узагальнено підходи до трактування «фінансового механізму» та «фінансового механізму інвестиційного зростання». Запропоновано власне бачення фінансового механізму

інвестиційного зростання. Досліджено особливості застосування фінансових інструментів: податків, кредиту, видатків бюджету, бюджетних програм та інвестицій в умовах повномасштабної війни в Україні. Акцентовано увагу на факторах, які негативно впливають на процес залучення інвестицій в умовах воєнного стану. Розглянуто заходи, які реалізовано у 2022–2024 рр. для залучення інвестицій. Обґрунтовано, що Україна одночасно із протистоянням ворогу та захистом незалежності створює передумови для ефективного функціонування фінансового механізму інвестиційного зростання. Аргументовано потребу застосування фінансового механізму інвестиційного зростання під час війни та у повоєнний період для відновлення інфраструктури, стимулювання економічної активності загалом і особливо у регіонах, які постраждали від бойових дій, підвищення інтересу іноземних інвесторів, реалізації інноваційних проектів у різних секторах економіки. Сформульовано низку рекомендацій, які сприятимуть результативності функціонування фінансового механізму. Акцентовано увагу на необхідності координації дій уряду, бізнесу та міжнародних партнерів, потребі подолання бюрократичних перешкод та корупції, створення сприятливого інвестиційного середовища та підвищення довіри потенційних інвесторів.

The article substantiates the relevance of the research, driven by the need to implement an effective financial mechanism to stimulate the inflow of investment resources under martial law and during the post-war recovery period. It reviews and synthesizes approaches to defining the concepts of "financial mechanism" and "financial mechanism of investment growth." An original vision of the financial mechanism of investment growth is proposed as a set of tools, methods, and regulatory frameworks that create conditions for the successful implementation of investment projects by attracting and effectively utilizing finan

The study examines the features of applying financial instruments such as taxes, credit, budget expenditures, budget programs, and investments during the full-scale war in Ukraine. Particular attention is given to factors that negatively

affect the process of attracting investments under martial law. The measures implemented during 2022–2024 to attract investments are also analyzed. The article argues that Ukraine, while resisting aggression and defending its independence, is simultaneously creating prerequisites for the effective operation of a financial mechanism.

The need to apply a financial mechanism for investment growth during wartime and in the post-war period is justified, focusing on restoring infrastructure, stimulating economic activity particularly in regions affected by hostilities enhancing foreign investors' interest, and implementing innovative projects across various economic sectors. A set of recommendations is formulated to improve the financial mechanism: introducing tax incentives for investors; reducing the tax burden on industries with high investment; implementing investment risk insurance during; strengthening anti-corruption measures and ensuring transparency in decision-making processes; Launching preferential credit programs for investment projects; disseminating information on grant opportunities for startups and innovative projects.

The article emphasizes the need for coordination among the government, businesses, and international partners, overcoming bureaucratic barriers and corruption, creating a favorable investment environment, and building trust among potential investors.

Ключові слова: фінансовий механізм, фінансовий механізм інвестиційного зростання, інструменти фінансового механізму, інвестиції, інвестори, інвестиційний клімат, іноземні інвестиції.

Keywords: financial mechanism, financial mechanism of investment growth, financial mechanism instruments, investments, investors, investment climate, foreign investments.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інвестиційні ресурси є запорукою

економічного зростання, які сприяють модернізації виробництва, створенню нових робочих місць, підвищенню конкурентоспроможності національної економіки та інтеграції у глобальні ринки. Україна перебуває в складній економічній ситуації, спричиненій військовими діями, посиленням атак на енергетичні та інші об'єкти критичної інфраструктури. За оцінкою експертів Київської школи економіки, від початку війни обсяг непрямих фінансових втрат складає 1,164 трлн. дол. США (виручка) або понад 385 млрд. дол. США доданої вартості [1], причому найбільшими втратами вирізняються продуктивні сектори: промисловість, будівництво, сільське господарство, торгівля.

Необхідність фінансової підтримки економіки в умовах воєнного стану та у період післявоєнного відновлення потребує застосування ефективного фінансового механізму, який стимулюватиме прилив інвестиційних ресурсів. Саме тому, дослідження фінансового механізму інвестиційного зростання має не лише наукову значимість, а й забезпечить вирішення нагальних практичних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблематики функціонування фінансового механізму є об'єктом вивчення численних науковців. Так, фінансовий механізм як узагальнене поняття вивчали вітчизняні науковці: О. Василик [2], О. Кириленко [3], О. Ковалюк [4], В. Опарін [5], С. Юрій, В. Федосов [6], Н. Метеленко, О. Шульга [7] та інші. На думку вчених, фінансовий механізм можна трактувати як: «сукупність форм і методів створення й використання фінансових ресурсів (доходів)» [2, с. 104; 3, с. 41], «фінансових методів і фінансових важелів та інструментів, які використовують у своїй діяльності держава та підприємства за їхнього відповідного правового, нормативного та інформаційного забезпечення» [4, с. 22], «сукупність фінансових методів і форм, інструментів та важелів впливу на соціально-економічний розвиток суспільства» [5, с. 55; 6, с. 85], «складову частину господарського механізму, єдиний для усієї фінансової системи

країни та засіб практичної реалізації фінансових відносин у формі управлінських рішень» [7, с. 178–179].

Ознайомлення із науковою літературою дозволило виявити численні дослідження функціонування фінансового механізму на різних рівнях та у різних сферах. Так, В. Дем'янишин та В. Горин застосували діалектичні підходи до вивчення «фінансового механізму забезпечення суспільного добробуту» [8]; В. Синчак та В. Кульбачний В. зосередили увагу на особливостях фінансового механізму компаній-автоперевізників [9]; О. Романюк виокремив складові фінансового механізму підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств [10]; І. Кондіус дослідив характерні риси фінансового механізму підприємницьких структур [11].

Фінансовий механізм інвестиційного зростання також є фокусом досліджень науковців. Так, ґрунтовне вивчення фінансового механізму інвестиційного зростання дозволило Д. Максиміву, ідентифікувати його синергетично-емерджентну природу та визначити складові: «цілісна система методів, важелів, нормативно-правового, інформаційного, ресурсного та фінансового забезпечення, що спрямовані на активізацію інвестиційних процесів» [12, с. 8].

І. Косач, А. Жаворонок та А. Дегтярьов вбачають у досліджуваному понятті інструмент реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва. На думку вчених, це «сукупність фінансових методів, інструментів і важелів, які взаємодіють між собою на державному, ринковому й внутрішньому рівнях» [13, с. 18].

На думку О. Романюка, саме фінансовий механізм «має стати основою для підтримки інноваційної активності підприємств на місцевому рівні, сприяти інтеграції технологічних змін у виробничі процеси та зміцненню конкурентних позицій агросектору на міжнародних ринках» [10, с. 261].

Заслуговує на увагу дослідження О. Малярчука, який виокремив та дав характеристику елементам фінансово-кредитного механізму інвестиційного

розвитку: об'єкти та суб'єкти, важелі та інструменти, методи та джерела фінансування інвестиційного розвитку [14].

І хоча напрацювання вчених стосовно фінансового механізму інвестиційного зростання є доволі значимими, в умовах повномасштабної війни нагальною є потреба подальших досліджень можливостей впровадження ефективного фінансового механізму інвестиційного зростання, який забезпечить збалансування ресурсів на оборону та економічне відновлення та зростання.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження теоретичних та практичних засад функціонування фінансового механізму інвестиційного зростання; обґрунтування необхідності його застосування під час війни та у повоєнний період; розроблення рекомендацій для ефективного функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Враховуючи існуючі дослідження, під фінансовим механізмом інвестиційного зростання пропонуємо розуміти сукупність інструментів, методів та нормативно-правового забезпечення, які створюють умови для успішної реалізації інвестиційних проектів шляхом залучення та ефективного використання фінансових ресурсів (рис. 1).

В Україні інвестиційна діяльність регламентується Законом України «Про інвестиційну діяльність» [15]. Законом передбачено можливість здійснення інвестиційної діяльності громадянами та юридичними особами як України так і іноземних держав, органами державної та місцевої влади іноземними державами, юридичними особами та громадянами іноземних держав [15]. Створенню сприятливого інвестиційного клімату та стимулюванню економічного розвитку сприяють положення Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» [16]. Законом передбачено підтримку з боку держави інвестиційних проектів обсягом від 12 млн. євро і які будуть реалізовані менш як за 5 років у переробній та добувній промисловості, у науково-технічній діяльності, у

логістиці та складському господарстві, у сферах освіти та охорони здоров'я, духовного і культурного розвитку, туризму. Однією з умов державної підтримки таких інвестиційних проектів є створення нових робочих місць із заробітною платою, що перевищує розмір реальної середньої заробітної плати [16].

Рис. 1. Складові фінансового механізму інвестиційного зростання
Джерело: узагальнено за даними [3–6; 12; 13].

Важливим інструментом фінансового механізму інвестиційного зростання є податки. Держава зацікавлена у запровадженні такої податкової політики, яка забезпечуватиме сприятливі умови для інвесторів через податкові пільги, зниження ставок або введення податкових канікул. Так, в Україні законодавчо передбачено податкові преференції в межах реалізації інвестиційних проектів у формі звільнення від сплати податку на прибуток та земельного податку; ПДВ та ввізного мита (при імпорті нового обладнання для використання в інвестиційному проекті) тощо [17].

Ще одним інструментом механізму інвестиційного зростання є кредит, який знайшов своє втілення у реалізації програми «Доступні кредити 5-7-9%» [18]. Від початку функціонування програми (2020 р.) видано пільгових кредитів в обсязі 320,3 млрд. грн. [19]. У умовах військового стану урядом дещо змінено умови програми, які передбачають переважне надання пільгових кредитів для реалізації інвестиційних проєктів, на підтримку тих підприємців, котрі працюють в прифронтовій зоні. Іншими словами, кредитні кошти в межах програми виділяють на розвиток бізнесу, створення додаткових робочих місць, на забезпечення енергостійкості суб'єктів господарювання. За даними Міністерства економіки України у 2024 р. на реалізацію інвестиційних проєктів в межах програми виділено 0,2 млрд. грн. [19].

Реалізуючи бюджетну політику держава використовує як інструмент інвестиційного зростання видатки бюджету. Так, Законом України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» [20] бюджетною програмою «Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва» [20] передбачено видатків в обсязі 1,0 млрд. грн. на створення умов для залучення інвестицій у розвиток АПК; програмою «Забезпечення державної підтримки реалізації інвестиційних проєктів із значними інвестиціями» [20] – 3,0 млрд. грн. для будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури та інших витрат пов'язаних із реалізацією інвестиційних проєктів [21].

Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» [22] передбачається фінансування публічних інвестиційних проєктів в обсязі 36,5 млрд. грн. [23]. Крім того, у 2025–2027 рр. передбачено фінансування інвестиційного зростання частково за рахунок донорських коштів: у 2025 р. 59 млрд. грн. (позикові кошти іноземних держав та МФО), у 2026 р. – 17 млрд. грн., у 2027 р. – 30 млрд. грн. Також у 2025–2027 рр. очікується отримання 7 млрд. євро для стимулювання залучення інвестицій у пріоритетних секторах економіки (як компонент II в межах Ukraine Facility) [23].

На результативність функціонування фінансового механізму інвестиційного зростання впливають можливості та здатність держави залучати іноземні інвестиції. Ще до періоду воєнного стану розроблено «Національну економічну стратегію на період до 2030 року» [24], першочерговим завданням якої є створення передумов для залучення інвестицій в економіку. В умовах активних бойових дій, можливість залучати інвестиційні ресурси визначається впливом певних негативних факторів (рис. 2).

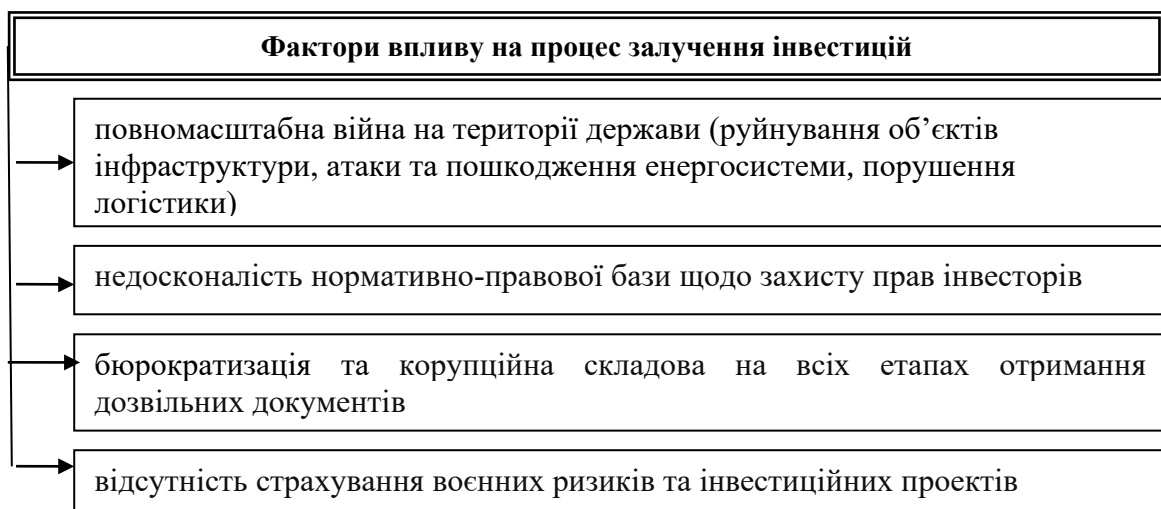

Рис. 2. Фактори впливу на процес залучення інвестицій в умовах воєнного стану

Джерело: узагальнено за даними [25]

Незважаючи на надскладні умови спричинені повномасштабною війною, в Україні постійно відбувається пошук можливостей для залучення інвестицій. Так, за ініціативою Президента, у 2022 р. створено платформу Advantage Ukraine на якій представлено проєкти, котрі потребують інвестицій [26]. На платформі представлено більше як 500 інвестиційних проєктів, які охоплюють 10 галузей економіки (оборонно-промисловий комплекс; енергетика та агропромисловий комплекс; металопереробка та металургія; інноваційні технології та промислове виробництво; деревообробка та виготовлення меблів; інфраструктура та логістика; фармацевтика). Зацікавлені інвестори мають можливість зареєструватись та отримати інформацію про проєкти, можливості та переваги інвестування в економіку України [26].

На конференції присвяченій відновленню України (Берлін 2024 р.), Міністерством економіки України представлено Інвестиційний гайд України, який містить інформацію про інвестиційний ландшафт України та привабливі для інвестування галузі: енергетику, транспорт та логістику, агропромисловий комплекс, металургію, медицину, ІТ (загалом 95 проектів сумарним обсягом понад 27 млрд. доларів США) [27].

На кінець 2024 р. при участі Світового банку в Україні реалізуються 20 проектів (у тому числі 16 інвестиційних), з них за рахунок: позикових коштів обсягом понад 12,2 млрд. дол. США та 1,05 млрд. євро; грантових коштів – понад 1,2 млрд. дол. США та 47,7 млн. євро. Також, у державному секторі економіки спільно з ЄБРР реалізуються 11 проектів загальним обсягом понад 2,3 млрд. євро та спільно з Європейським інвестиційним банком – 23 проекти обсягом понад 4,8 млрд. євро [28].

Про результативність реалізованих заходів та задіяних інструментів також свідчить рішення прийняте Радою директорів Європейського банку реконструкції і розвитку наприкінці 2024 р. про виділення Україні інвестицій обсягом понад 1,3 млрд. євро для реалізації восьми проектів спрямованих відновлення енергетичної та транспортної інфраструктури [29].

Як бачимо, Україна одночасно із протистоянням ворогу та захистом незалежності створює передумови для ефективного функціонування фінансового механізму інвестиційного зростання.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Дослідження фінансового механізму інвестиційного зростання дало змогу підтвердити необхідність його застосування під час війни та у повоєнний період, що визначається потребою:

- відновлення інфраструктури (вкладання фінансових ресурсів у реконструкцію доріг та мостів, енергетичних та інших об'єктів);
- стимулювання економічної активності загалом і особливо у регіонах, які постраждали від бойових дій;
- підвищення інтересу іноземних інвесторів;

- реалізації інноваційних проектів у різних секторах економіки.

Враховуючи вищевикладене, доходимо до висновку, що для ефективного функціонування фінансового механізму інвестиційного зростання доцільно забезпечити:

- подальше застосування податкових преференцій для інвесторів;
- зниження податкового навантаження на галузі із високим інвестиційним потенціалом;
- запровадження страхування інвестиційних ризиків в умовах воєнного стану;
- посилення боротьби з корупцією та забезпечення прозорості прийняття рішень;
- упровадження програм пільгового кредитування інвестиційних проектів;
- поширення інформації про можливості грантових програм для стартапів та інноваційних проектів.

Реалізація запропонованих заходів потребує значних зусиль та координації дій уряду, бізнесу та міжнародних партнерів. Досягнення поставлених завдань залежатиме від здатності української влади подолати бюрократичні перешкоди та корупцію, створення сприятливого інвестиційного середовища та підвищення довіри потенційних інвесторів та може стати об'єктом подальших наукових досліджень.

Література

1. Звіт про непрямі фінансові втрати економіки внаслідок військової агресії росії проти України станом на 1 липня 2024 року: Київська школа економіки (KSE), Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури, Національний банк України. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/10/30.09.24_Losses_Report-ua.pdf (дата звернення: 30.12.2024).

2. Василик О. Д. Теорія фінансів: підручник. 4-те вид., доп. Київ: НІОС, 2003. 411 с.
3. Кириленко О. П. Фінанси (Теорія і вітчизняна практика): Навч. посіб. Тернопіль: Астон, 2002. 212 с.
4. Ковалюк О. М. Фінансовий механізм організацій економіки України (проблеми теорії і практики): монографія. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2002. 396 с.
5. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: КНЕУ, 2002. 240 с.
6. Фінанси: підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. Київ: Знання, 2008. 611 с.
7. Метеленко Н. Г., Шульга О. П. Концептуалізація поняття «Фінансовий механізм». *Економіка та управління підприємствами*. 2016. № 10. С. 171–179.
8. Дем'янишин В. Г., Горин В. П. Діалектичний підхід до дослідження фінансового механізму забезпечення суспільного добробуту. *Інноваційна економіка*. 2020. № 2–3. С. 147–155.
9. Синчак В., Кульбачний В. Фінансовий механізм компаній-автоперевізників в системі управління фінансами: теоретичний аспект. *Облік і фінанси*. 2024. № 3(105). С. 103–111.
10. Романюк О. Фінансові механізми підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку агропромислових підприємств. *Development Service Industry Management*. 2024. № 3. С. 260–267. URL:[https://doi.org/10.31891/dsim-2024-7\(39\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-7(39)) (дата звернення: 5.01.2025).
11. Кондіус І. С. Теоретичні засади дослідження фінансового механізму підприємницьких структур регіону. *Економічні науки. Серія: Облік і фінанси*. 2017. Вип. 14. С. 114–126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2017_14_15 (дата звернення: 5.01.2025).
12. Максимів Д. Я. Формування фінансового механізму інвестиційного зростання в Україні: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 /

Чернігівський національний технологічний університет Міністерства освіти і науки України. Чернігів, 2017. 242 с.

13. Косач І. А., Жаворонок А. В., Дегтярьов А. В. Фінансовий механізм інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва: сучасні аспекти. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2021. № 1. С. 16–22. URL: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue1-2021-03> (дата звернення: 30.12.2024).

14. Малярчук О. Фінансово-кредитні механізми забезпечення інвестиційного розвитку України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-112> (дата звернення: 5.01.2025).

15. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII (в редакції від 10.10.2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 5.01.2025).

16. Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні: Закон України від 17.12.2020 р. № 1116-IX (в редакції від 11.12.2024 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text> (дата звернення: 5.01.2025).

17. Інвестиційні проєкти зі значними інвестиціями в Україні: податкові преференції. URL: <https://news.dtki.ua/taxation/profits-tax/80451-investiciini-projekti-zi-znacnimi-investiciiami-v-ukrayini-podatkovyi-preferenciyi> (дата звернення: 6.01.2025).

18. Програма «Доступні кредити 5-7-9%» (нова редакція): затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.10.2024 р. № 543. URL: <https://bdf.gov.ua/wp-content/uploads/2021/03/Prohrama-Dostupni-kredyty-5-7-9-31-10-24.pdf> (дата звернення: 6.01.2025).

19. «Доступні кредити 5-7-9%»: У 2024 р. український бізнес отримав майже 25 тис. пільгових кредитів на понад 93 млрд. грн.: Міністерство економіки. 30.12.2024 р. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/6e348ca7-2fce-4ac6-aa5d-0bf6982e352b?lang=uk-UA&title=DostupniKrediti5-7-9-U2024-RotsiUkrainskiiBiznesOtrimavMaizhe25->

Tis-PilgovikhKreditivNaPonad93-MlrdGrn&showMenuTree=true (дата звернення: 6.01.2025).

20. Про Державний бюджет України на 2024 рік: Закон України від 09.11.2023 р. № 3460-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text> (дата звернення: 5.01.2025).

21. Бюджетні інструменти економічного відновлення та розвитку: Проект USAID «ГОВЕРЛА». URL: <https://decentralization.ua/news/17371> (дата звернення: 5.01.2025).

22. Про Державний бюджет України на 2025 рік: Закон України від 19.11.2024 р. № 4059-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4059-20> (дата звернення: 5.01.2025).

23. Огляд бюджету 2025: аналітична записка. Центр економічної стратегії URL: <https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/byudzhethet-2025.pdf> (дата звернення: 5.01.2025).

24. Національна економічна стратегія на період до 2030 року: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 3.03.2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 5.01.2025).

25. Нечипорук О. Проблема залучення іноземних інвестицій в Україні під час війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-6> (дата звернення: 5.01.2025).

26. Презентовано нову платформу для іноземних інвесторів – Advantage Ukraine! 07. 09. 2022 р. URL: <https://investinlviv.com/prezentovano-novu-platformu-dlya-inozemnih-investoriv-advantage-ukraine/> (дата звернення: 5.01.2025).

27. Міністерство економіки представило 95 інвестиційних проєктів на понад \$27 млрд. під час Ukraine Recovery Conference 2024 у Берліні. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ministerstvo-ekonomiky-predstavylo-95-investytsiinykh-proiektiv-na-ponad-27-mlrd-pid-chas-ukraine-recovery-conference-2024-u-berlini> (дата звернення: 6.01.2025).

28. Гетманцев Д. Головні економічні підсумки 2024 року. Ми недооцінили фактор продовження війни, але... *ГЛАВКОМ*. 30.12.2024 р. URL: <https://glavcom.ua/publications/holovni-ekonomichni-pidsumki-2024-roku-mi-nedootsinili-faktor-prodovzhennja-vijni-ale-1038149.html> (дата звернення: 8.01.2025).

29. Перун В. Рада директорів ЄБРР схвалила інвестиції в Україну на понад 1,3 млрд. євро. *LB.ua (електронне видання)*. 4 грудня 2024 р. URL: https://lb.ua/economics/2024/12/04/648494_rada_direktoriv_iebrr_shvalila.html (дата звернення: 5.01.2025).

References

1. Kyiv School of Economics (KSE), Ministry for Communities, Territories and Infrastructure Development, National Bank of Ukraine (2024) “Report on Indirect Financial Losses to the Economy Due to Russia's Military Aggression Against Ukraine as of July 1, 2024”, available at: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/10/30.09.24_Losses_Report-ua.pdf (Accessed 30 December 2024).

2. Vasylyk, O. D. (2003), *Teoriia finansiv [Finance theory]*, 4rth ed, NIOS, Kyiv, Ukraine.

3. Kyrylenko, O. P. (2002), *Finansy Teoriia i vitchyzniana praktyka [Theory and Domestic Practice]*, Aston, Ternopil, Ukraine.

4. Kovaliuk, O. M., (2002), *Finansovyi mekhanizm orhanizatsii ekonomiky Ukrainy (problemy teorii i praktyky) [Financial Mechanism of Economic Organizations in Ukraine (Problems of Theory and Practice)]*, Vydavnychyi tsentr Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka, Lviv, Ukraine

5. Oparin, V. M. (2007), *Finansy (zagalna teoria) [Finance (general theory)]*, KNEU, Kyiv, Ukraine.

6. Yurii, S. I. and Fedosov, V. M. (2008), *Finansy [Finance]*, Znannia, Kyiv, Ukraine.

7. Metelenko, N. H. and Shulha, O. P. (2016), “Conceptualization of the term “Financial mechanism”. *Ekonomika ta upravlinnia pidpryemstvamy*, vol. 10, pp. 171–179.
8. Demiianyshyn, V. H. and Horyn, V. P. (2020), “Dialectical approach to researching the financial mechanism for ensuring social welfare”, *Innovatsiina ekonomika*, vol. 2–3, pp. 147–155.
9. Synchak, V. and Kulbachnyi, V. (2024), “Financial mechanism of carrier companies in the financial management system: theoretical aspect”, *Oblik i finansy*, vol. 3 (105), pp. 103–111.
10. Romaniuk, O. (2024), “Financial Mechanisms for Supporting the Innovative and Investment Development of Agro-industrial Enterprises”, *Development Service Industry Management*, vol. 3, pp. 260–267. [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-7\(39\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-7(39)).
11. Kondius, I. S. (2017), “Theoretical Foundations for Studying the Financial Mechanism of Entrepreneurial Structures in the Region”, *Ekonomichni nauky. Seriia: Oblik i finansy*, vol. 14, pp. 114–126, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2017_14_15 (Accessed 5 January 2025).
12. Maksymiv, D. Ya. (2017), “Formation of the Financial Mechanism of Investment Growth in Ukraine”, Abstract of Ph. D. Dissertation, Money, finance and credit, Chernihiv National Technological University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Chernihiv, Ukraine.
13. Kosach, I. A., Zhavoronok, A. V. and Dehtiarov, A. V. (2021), “Financial Mechanism of Innovation and Investment Development of Entrepreneurship: Modern Aspects”, *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: Ekonomika ta upravlinnia*, vol. 1, pp. 16–22. <https://doi.org/10.54929/pmt-issue1-2021-03>.
14. Maliarchuk, O. (2024), “Financial and Credit Mechanisms for Ensuring Investment Development in Ukraine”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 63. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-112>.

15. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine “On Investment Activity”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (Accessed 5 January 2025).

16. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine “On State Support for Investment Projects with Significant Investments in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text> (Accessed 5 January 2025).

17. State Tax Service of Ukraine (2022) “Investment Projects with Significant Investments in Ukraine: Tax Preferences”, available at: <https://news.dtkr.ua/taxation/profits-tax/80451-investiciini-projekti-zi-znacnimi-investiciiami-v-ukrayini-podatkovyi-preferenciyi> (Accessed 6 January 2025).

18. Ministry of Finance of Ukraine (2024), Program “Affordable Loans 5-7-9%”, available at: <https://bdf.gov.ua/wp-content/uploads/2021/03/Prohrama-Dostupni-kredyty-5-7-9-31-10-24.pdf> (Accessed 6 January 2025).

19. Ministry of Economy of Ukraine (2024), “Affordable Loans 5-7-9%: In 2024, Ukrainian Businesses Received Almost 25 Thousand Preferential Loans Worth Over 93 Billion UAH”, available at: <https://me.gov.ua/News/Detail/6e348ca7-2fce-4ac6-aa5d-0bf6982e352b> (Accessed 5 January 2025).

20. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine “On the State Budget of Ukraine for 2024”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text> (Accessed 5 January 2025).

21. USAID (2024), “Budget Tools for Economic Recovery and Development”, available at: <https://decentralization.ua/news/17371> (Accessed 5 January 2025).

22. The Verkhovna Rada of Ukraine (2024), “On the State Budget of Ukraine for 2025”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4059-20> (Accessed 5 January 2025).

23. Center for Economic Strategy (2024), “Budget Review 2025: Analytical Note”, available at: <https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/byudzhet-2025.pdf> (Accessed 5 January 2025).

24. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), “National Economic Strategy Until 2030”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text> (Accessed 5 January 2025).

25. Nechyporuk, O. (2023), “The Problem of Attracting Foreign Investments in Ukraine During the War”, *Ekonomika ta suspilstvo*. vol. 54. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-6>.

26. Department of Investments and Projects, Lviv City Council (2022), “A New Platform for Foreign Investors – Advantage Ukraine!”, available at: <https://investinlviv.com/prezentovano-novu-platformu-dlya-inozemnih-investoriv-advantage-ukraine/> (Accessed 5 January 2025).

27. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), “The Ministry of Economy Presented 95 Investment Projects Worth Over \$27 Billion at the Ukraine Recovery Conference 2024 in Berlin”, available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/ministerstvo-ekonomiky-predstavylo-95-investytsiinykh-proiektiv-na-ponad-27-mlrd-pid-chas-ukraine-recovery-conference-2024-u-berlini> (Accessed 6 January 2025).

28. Hetmantsev, D. (2024), “Key Economic Results of 2024. We Underestimated the Factor of the War’s Continuation, but...”, *HLAVKOM*, 30.12.2024. available at: <https://glavcom.ua/publications/holovni-ekonomichni-pidsumki-2024-roku-mi-nedootsinili-faktor-prodovzhennja-vijni-ale-1038149.html> (Accessed 8 January 2025).

29. Perun, V. (2024), “EBRD Board of Directors Approved Investments in Ukraine Exceeding €1.3 Billion”, *LB.ua*, [Online], December 4, available at: https://lb.ua/economics/2024/12/04/648494_rada_direktoriv_iebrr_shvalila.html (Accessed 5 January 2025).

Стаття надійшла до редакції 14.01.2025 р.